

AB YEŞİL MUTABAKATI VE ORTAK TARIM POLİTİKASI

Prof.Dr. Gökhan CİVELEKOĞLU

Handan Şahin

Akdeniz Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü

Noventech Çevre Teknolojileri Ar-Ge ve Danışmanlık Ltd.Şti.

Ekim 2023

SUNUM PLANI

- Kavramsal Bilgiler
- İklim Değişikliği ve Yeşil Mutabakat Nedir?
- Alt kavramlar
- Ortak Tarım Politikası Genel Bilgiler

BİZ KİMİZ?

- Antalya Teknokent'te kurucusu, çalışanları ve danışmanları akademisyenlerden oluşan bir Ar-Ge / Danışmanlık firmasıyız. İlkere imza atıyoruz.
- Sürdürülebilirlik ve İklim Değişikliğinde, bilime/teknolojiye dayalı hedeflerin belirlenmesi isteniyor (BM, AB, STK vb.). Şirket DNA'sı bu talebi karşılamaya uygun.
- Standartlara uygun ölçüm, hesap ve raporlama dışında rafine bilimsel deneyimleri tüm projelere yansıtıyoruz.
- 11/17 BM SKA konusunda somut proje ve çalışma üretildi.

KAVRAMSAL BİLGİLER

- **İklim:** Uzun sürelerde gerçekleşen ortalama hava koşulları
- **İklim Değişikliği:** Ortalama hava koşullarının belirli nedenlerle uzun sürelerde değişimi
- **Sera Gazları (GHG):** Yeryüzünden yansıyan ve atmosferde tutularak sera etkisi yapan doğal gazlar (su buharı, karbondioksit, metan, diazotmonoksit, ozon vb.)
- **Sera Etkisi:** Atmosferde tutulan sera gazlarının yerkürede oluşturduğu ısı

KAVRAMSAL BİLGİLER

- **Küresel Isınma:** Yerkürede sera gazlarının neden olduğu ilave ısı/sıcaklık
- **Küresel Isınma Potansiyeli (GWP):** Sera gazlarının CO₂ referans alınarak 100 yılda atmosferde kalma süreleri ve enerji tutuma potansiyelleri (CO₂: 1, HFC > 1.500)
- **Karbon Ayak İzi:** Faaliyet ve ürün bazlı bireysel/kurumsal sera gazı emisyon salımları (ton CO₂e olarak ifade edilir). Doğrudan ve dolaylı olarak hesaplanır.

KAVRAMSAL BİLGİLER

- **Su Ayak İzi:** Faaliyet ve ürün bazlı bireysel/kurumsal su tüketimi (L veya m³ olarak ifade edilir). Doğrudan ve dolaylı olarak hesaplanır
- **Mavi Su Ayak İzi:** Tüketilen tatlı su kaynakları
- **Yeşil Su Ayak İzi:** Tüketilen yağmur suyu
- **Gri Su Ayak İzi:** Üretilen atıksu

KAVRAMSAL BİLGİLER

- **Doğrusal Ekonomi:** Sınırsız talepleri sınırlı ekosistem kaynaklarına tercih etme biçimi
- **Döngüsel Ekonomi:** Ekosistemden ilhamla kaynakları koruma ve kalkınma biçimi

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

- İklim sistemi, atmosfer, kara yüzeyleri, kar ve buz, okyanuslar ve diğer su kütleleri ile canlıları kapsayan karmaşık ve etkileşimli bir sistemdir.
- Zaman içinde, kendi iç dinamiklerinin etkisi altında veya dış etmenlerdeki değişikliklere bağlı olarak yavaş yavaş değişim gösterir.
- Dış zorlamalar, volkanik patlamalar ve güneşle ilgili değişkenlikler gibi doğal olaylar ile atmosferin bileşimindeki **insan kaynaklı** değişiklikleri içerir.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

- En önemli sera gazı olan CO₂'nin atmosferdeki birikimi sanayi öncesi dönemde yaklaşık 280 ppm'den (milyonda bir parçacık) Mart 2018'de 407,96 ppm'e yükselmiştir.
- Sanayi öncesi dönemde yaklaşık 715 ppb (milyarda bir parçacık) olan CH₄ birikimi, 2017 yılı sonunda 1859 ppb'e çıkmıştır.
- Küresel atmosferik N₂O birikimi sanayi öncesi dönemde yaklaşık 270 ppb düzeyindeyken 2017 yılında 330 ppb'ye çıkmıştır.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

- İklim değışikliğı, "nedeni ne olursa olsun iklimin ortalama durumunda ve değışkenliğinde onlarca yıl ya da daha uzun süre boyunca gerçekleşen değışiklikler" biçiminde tanımlanmaktadır.
- IPCC'nin 2014 yılında açıkladığı Beşinci Değerlendirme Raporunda (AR5), 20. yüzyılın ortalarından bu yana ortalama yüzey sıcaklıklarında gözlenen artışın büyük bölümünün kuvvetli olasılıkla % **95** insan kaynaklı sera gazı salımlarındaki artıştan kaynaklandığı belirtilmektedir.

MEVZUATLAR

- **Aralık 2015** – 54 maddelik ilk «Döngüsel Ekonomi Eylem Planı» nı yürürlüğe alındı.
- **Aralık 2019** – «AB Yeşil Mutabakat» ı açıklandı.
- **Mart 2020** – Yeşil Mutabakat nedeniyle «Döngüsel Ekonomi Eylem Planı» revize edildi.
- **Aralık 2020** – Revize plana göre sürdürülebilir aküler/piller için yeni regülasyonlar önerildi.

MEVZUATLAR

- **Şubat 2021** – «Global Alliance on Circular Economy and Resource Efficiency» (GACERE) çalışmalarına başladı.
- **Ekim 2021** – Atıklarda bulunan çevreye zararlı organikler için kurallar güncellendi.
- **Kasım 2021** – Gemi atıkları ile ilgili kurallar güncellendi.
- **30 Mart / 5 Nisan 2022** – Yeni düzenlemeler ve stratejiler açıklandı.
- **Mart 2023** – Sanayi Eylem Planı
- Farklı güncellemeler yolda...

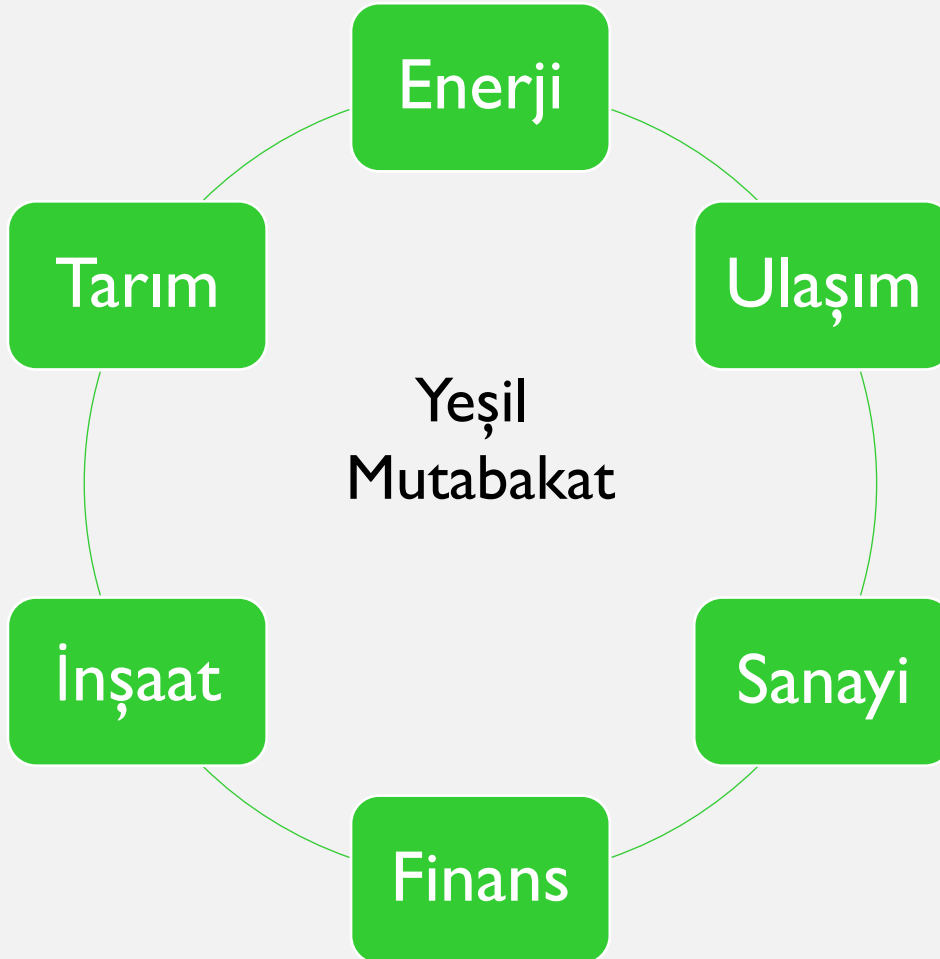
YEŞİL MUTABAKAT

- AB Yeşil Mutabakatı 2019'da kabul edildi
- Ana amaç, insan kaynaklı sera gazı emisyonları nedeni ile derinleşen iklim krizine bağlı çevresel felaketlerin önüne geçmek
- AB Yeşil Mutabakat ile 2050 yılında iklim-nötr ilk kıta olma hedefini ortaya koydu
- Bu hedefe ulaşmak için yeni bir büyüme stratejisi benimseyerek tüm politikalarını iklim değişikliği ekseninde yeniden şekillendireceğini açıkladı.

YEŞİL MUTABAKAT

- Ekonomik büyümeyi iklim gündemini göz önünde tutarak gerçekleştirmek ve yatırımcılar ile işletmelerin küresel ısınmayı sınırlandıran bir senaryo ile uyumlu faaliyet göstermelerini teşvik etmek için küresel düzeyde ilave reformlara duyulan ihtiyaç, iklim değişikliği ile mücadeleyi uluslararası ekonomi ve ticaret politikalarının merkezine taşımıştır.

YEŞİL MUTABAKAT

Sanayiden, finansmana, enerjiden ulaştırmaya ve tarıma uzanan bir dizi alanda AB politikalarında kapsamlı değişiklikler öngören Yeşil Mutabakat, Tek Pazar'ın tesisinden bu yana AB'nin en büyük girişimidir.

YEŞİL MUTABAKAT

- TR Yeşil Mutabakat Eylem Planı 2021;

9 ana başlık altında toplam **32 hedef** ve **81 eylemi** içermektedir.

YEŞİL MUTABAKAT

- Sınırdaki karbon düzenlemeleri
- Yeşil ve dögüsel bir ekonomi
- Yeşil finansman
- Temiz, ekonomik ve güvenli enerji arzı
- Sürdürülebilir tarım
- Sürdürülebilir akıllı ulaşım
- İklim değışikliği ile mücadele
- Diplomasi
- Avrupa Yeşil Mutabakatı bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleri

ORTAK TARIM POLİTİKASI

1962 yılında başlatılan AB'nin Ortak Tarım Politikası (OTP), tarım ile toplum ve Avrupa ile çiftçileri arasında bir ortaklıktır.

Amaçları;

- Tarımsal verimliliği artırmak
- Tarımda çalışanlara adil bir yaşam standardı sağlamak
- Piyasaları istikrara kavuşturmak
- Gıda arzını garanti altına almak
- Arzı tüketicilere makul bir fiyattan ulaştırmak

ORTAK TARIM POLİTİKASI

- Tarımın Türkiye'nin gayrisafi yurt içi hasılasındaki (GSYİH) payı %6'dır (2022) ve iş gücünün %17,7'sini (2021) temsil etmektedir.
- Otlak ve meralar hariç olmak üzere tarımsal alanlar, Türkiye'nin toplam 78 milyon hektarlık yüz ölçümünün yaklaşık 23,14 milyon hektarlık kısmını kapsamaktadır.
- Türkiye önemli bir tarımsal ihracatçı olup ülkenin ana ticaret ortakları AB Üye Devletleridir.

ORTAK TARIM POLİTİKASI

- AB kalite politikası, coğrafi kökenleri ve geleneksel üretim biçimleriyle bağlantılı benzersiz özelliklerini teşvik etmek için belirli ürünlerin isimlerini korumayı amaçlamaktadır. Coğrafi işaretler (Ci), nitelikleri özellikle üretim alanıyla bağlantılı olan belirli ürünler için fikri mülkiyet hakları oluşturmaktadır.
- Türkiye'nin AB'de **dokuz** coğrafi işaret tescilli ürünü bulunurken, AB'nin Türkiye'de sekiz coğrafi işaret tescilli ürünü bulunmaktadır.

TEŞEKKÜRLER...

Noventech Çevre Teknolojileri Ar-Ge ve Danışmanlık Ltd. Şti.

Adres: Pınarbaşı Mah. Hürriyet Cad. Akdeniz Üniversitesi Uluğbey AR-GE 2
No:3 İç kapı No:BI04 Konyaaltı/ANTALYA.

Telefon: +90 505 935 29 34

Web: <https://www.noventech.com.tr/>

Mail: info@noventech.com.tr